

- 2023_Anul Aurel C. POPOVICI (XLV): națiunea ca o noblețe!
 - dușman al „suveranității” rațiunii? - crede în Dumnezeu și nu ...!
 - privilegii eterne și naturale: talentul, caracterul, patriotismul?

tribunism

șagunism

Aurel C. Popovici

TRIBUNA 1884

lumea este o minune divină!
gândul omului e iad, și un adânc fără vad?
Dumnezeu e mare și bun și nu se supără de toate prostiile celor ce zbiară la cer?
niciodată o superficialitate generalizată nu compensează cultura serioasă a unei minorități?

A.C. Popovici

AUREL C. POPOVICI
NATIONALISM SAU DEMOCRAȚIE
 O critică a civilizației moderne

„democrația” e condamnată la moarte; la o moarte urâtă, scandaloașă?

privilegii eterne și naturale ale clasei conducătoare:
talentul, caracterul, patriotismul?

Naționalism SAU Democrație
 O critică a civilizațiunii moderne

Anul tribunistului Aurel. C. Popovici

Viziunea lui Aurel C. Popovici este prezentată și în lucrarea filologului memorialist Grigore Nandriș: «Aurel C. Popovici aruncă aceste adevăruri eterne pe piața materialismului și a raționalismului sterp al epocii sale, unde o pătură suprapusă, numită clasă conducătoare, își disputa, și-și dispută încă, negustorește îndrumarea și fericirea norodului după rețetele democrației sosite în țară odată cu parfumurile și panglicele ultimelor jurnale de modă. Aurel C. Popovici își întemeiază credința în misiunea neamului său pe creștinism, care pentru el nu este fanatism pătimăș, nici formalism sec, nici imperialism pământesc sau fățarnicie cabotină, ci credință caldă, intimă, adâncă, vie, umilă. „Creștinismul, cu toate alegoriile lui și legendele lui deosebite, în fond e recunoașterea umilă, cucernică a adevărului inexorabil că lumea este o minune divină pe care o poți cerceta și trebuie s’o cercetezi, și de care te poți bucura în voia inimii, dar de al cărei „rost ultim”, „adevărat”, niciodată nu vei da, pentru că este și rămâne o *taină* a lui Dumnezeu. De aceea: **crede în Dumnezeu și nu cerceta!** Nu căuta să explici tu, în mod „științific”, probleme ce nu sunt probleme, ci adevăruri religioase, dumnezeiești și omenești” (...) Această atitudine este conformă cu firea poporului român: - „**Și poporul român știe foarte bine că nu te poți bizui în orice raționalism, căci „gândul omului e iad, și un adânc fără vad”. Ce adâncă filozofie într’un singur proverb!**»

El singur, interpretat științificește, dărâmă toată literatura raționalistă-socialistă făcând-o praf și cenușă” (...)

Dar atitudinea religioasă nu este rezultată din obscurantism și ignoranță. Metodele științelor exacte și rezultatele cercetărilor în aceste domenii îi sunt familiare; șarjele sale se îndreaptă necruțătoare împotriva grandomaniei și a minciunii științifice, chiar când acestea îmbracă haina strălucitoare a

erudiției. În lupta cu adversarii religiei, concentrată în deosebi în eseu „**Știința și credința**”, Aurel C. Popovici vedește o putere de dialectician de o rară vigoare. Vorbind de erudiția pretențioasă care neagă ceea ce nu înțelege, spune: „Și asemenea meseriași simpliști, - cari mai ales în Franța și în Germania sunt mulți, - se umflă în pene, se cred oameni de „știință”, judecă cerul și pământul, cerând lui Dumnezeu „explicații” dacă mai există, și o întâlnire pe teren ... Și pentru că **Dumnezeu e mare și bun și nu se supără de toate prostiile celor ce zbiară la cer**, meșteșugarul „savant”, călare și trufaș pe microscopul său, denunță pe Dumnezeu ca despot și **dușman al „suveranității” rațiunii umane** ... Și-l combate și-l desființează. **Filozofie de calfe cari se ocupă cu zoologie**” (...). Unele adevăruri enunțate de Aurel C. Popovici s’au împlinit în parte sau alcătuesc ținta către care năzuesc în zilele noastre diferite țări: **„Pentru Stat, lucrul de căpetenie și care ar trebui să primeze orice alte considerațiuni, este: a-și crește generații întregi de cetățeni cu unitate morală, oameni încălziți de aceleași idealuri, de aceleași aspirații naționale; caractere puternice dar legate între sine printr’o coesiune superioară în vederea asigurării și înălțării țării și a neamului lor** (...).

Conceptia pedagogică expusă în articolele: „*Învățământ și educație*”, „*Disciplina morală*”, „*Programe de <civilizație>*”, „*Profesori nu programe!*” sânt astăzi, în haosul programelor analitice și al desorganizării învățământului, mai actuale decât au fost atunci când au fost scrise. Adevărurile spuse despre presă în articolul „*Puterea presei*”, vin parcă să confirme, că nimic nu e nou sub soare, toate dăinuesc etern sau se repetă: „Nu e deci de loc o afirmare paradoxală că pe măsură ce presa se întinde și se răspândește, cultura adevărată nu numai că nu prinde teren, ci scade mereu pe toată linia.

Căci niciodată o superficialitate generalizată nu compensează cultura serioasă a unei minorități. Iar cultura serioasă a minorității nu mai are nici o influență asupra masei când superficialitatea e hotărâtoare. Atunci și oamenii de valoare, **talentele producătoare de cultură se retrag, se izolează, păstrează cultura lor superioară pentru sine**” (...)

Cu o logică de fier distruge prejudecăți cari strălucesc ca aurul fals și zăpăcesc masele, ca de exemplu în articolul: „**Sau libertate sau egalitate**”, în care arată cu claritate că **egalitarismul democrației marxiste exclude libertatea**. N’au confirmat evidența acestui adevăr evenimentele din Rusia comunistă?! Democrația marxistă prinsă în cleștele logicii sale trosnește din toate încheieturile, iar când îi dă drumul numai zdrențe se alege din ea. Dupăce, în primele două părți ale colecției de eseuri intitulată „**Naționalism sau democrație**”, a supus unei critice biciuitoare democrația marxistă și ateismul științist al epocii „moderne”, în partea a treia arată „**caracterul fundamental al naționalității**”. Se poate ca unii să nu împărtășească unele păreri ale lui Aurel C. Popovici, părându-li-se anacronice, cum e de pildă pledoaria lui pentru menținerea vechilor ranguri boierești „prinându-le în forme noi de distincțiune, sub garanții mai reale de numire și înaintare”. Se poate ca celor mai mulți, cu gândirea întemeiată pe principiile revoluției franceze, să li se pară această **concepție despre nobilimea ereditară** o concepție bizară, reacționară, fosilară. Ea însă nu trebuie desprinsă din cadrul gândirii lui Aurel C. Popovici, unde apare ca o consecință logică impusă de premisele gândirii sale. Considerând **națiunea ca o noblețe**, el vrea în mod logic să distingă pe purtătorii de gândire, pe conducătorii, pe acei ce s’au sacrificat pentru națiune. „**Naționalitatea e o nobilime**” ... „**ordinea națională ... putința unui popor de a se ridica la rangul de națiune este bazată pe inegalitate**. Iar inegalitatea, zice cu drept cuvânt și Ammon (n.a.: Otto Ammon, Die Gesellschaftsordnung und ihre natürlichen Grundlagen), nu este ceva ce

ar putea fi desființat căci ea este însăși firea neamului omenesc, e nedespărțită de el ca nașterea și moartea”. (...)

Este atât de firească întrebarea pe care o pune preopinienților săi democrați: **ce a câștigat neamul românesc că vechii boeri cu dragoste de neam și cu frica de Dumnezeu, Goleștii, Câmpinenii, Bălenii, Ghiculeștii, Kogălnicenii ș.a. au fost înlocuiți de boerii noi Moche, Șloim și Temistocle?! - A câștigat baia de sânge din 1907!**

Poate fi numită reacționară gândirea lui Aurel C. Popovici, care reclamă ca **privilegiile eterne și naturale ale clasei conducătoare: talentul, caracterul, patriotismul?** „Dacă democrația nu recunoaște că cei mai buni fii ai țării, cari întrunesc în mod real asemenea calități, trebuie să aibă privilegiile în conducerea ei: dacă ea nu se închină, cu cucernicie, în fața acestei Sfinte politice; dacă nu-i înalță ei **un templu care s’o ferească de blasfemia invidiei, a răutății și a neputinței vanitoase și de asalturile și de invaziunea lor**; dacă democrația nu-i construște o severă ierarhie care s’o apere ca un corp de gardă; dacă această ierarhie puternică nu e deschisă, **ca meritul să poată intra**, de oriunde ar veni, și **ca nedemnitățile să poată fi eliminate**, oricât de sus s’ar găsi; **dacă, zic, „democrația” nu va organiza, în mod serios, asemenea moderne ziduri de apărare**, punți de trecere și de ieșire în și din a ei proprie distincțiune sau aristocrație, modernă, civilizată, - „**democrația” e condamnată la moarte; la o moarte urâtă, scandalosă: la în nec într’o mocirlă de pofte și de sânge**”. (...) Dacă aceste povețe pot servi drept memento pentru zilele noastre, iată alte rânduri scrise ca pentru ziua de azi: „Eu unul zic: interesul nostru general cere să face tot posibilul ca unitatea morală dintre toți Românii să devină din ce în ce mai strânsă, mai reală și mai covârșitoare, ca și acei Români ce nu sunt încă Români, cum am vrea noi să fie, să poată deveni. Dar și în această străduință ca în toate adevărul trebuie să ne călăuzească, nu fantazia, nu exagerările. **Căci o unitate morală nu se obține nici prin rodomontade și insulte, nici prin șovinism ridicol. Ea se obține prin pilde înălțătoare, prin dreptate și adevăr, prin pilde ce merită să fie imitate.** Nu știi de ce rasă originară ești? Ai vre-o nedumerire? **Caută să fii de rassa oamenilor cu caracter întreg, muncitori și cu dragoste și credință către țară, către neam și vei face parte din România cei mai adevărați ...** Căci nu prin declamații populare, ieftine și înșelătoare, se întărește trupul și se înalță mintea și sufletul unui popor, ci prin studierea serioasă a situațiunii, **prin fapte înțelepte, prin exemple de hărnicie, de ordine și corectitudine.** Apoi **respectul pentru aceste bunuri morale** tocmai de sus trebuie să pornească. **Ele nici odată n’au pornit și nu pot porni de jos**”. (...)

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2023-anul-a-c-popovici-xlv-natiunea-ca-o-noblete-dusman-al-suveranitatii-ratiunii-crede-in-dumnezeu-si-nu--privilegi-eterne-si-naturale-talentul-caracterul-patriotismul-172754.html>

În: **Tribuna**, 05 noiembrie 2023